

DATUM
2012-11-16
DNR
2012/1806-0

KONTAKTPERSON
Kerstin Lindeborg
Vd-staben
08-737 22 44

KF/KS kansli
Stadshuset
105 35 Stockholm

Dnr: 001-1400/2012
Remissvar på "Betänkandet mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering (SOU 2012:56)"

Bakgrund

Regeringen beslutade under 2011 att en särskild utredning behövdes för att göra en allmän översyn av avfallsområdet. Översynen ska främst omfatta utformningen och ansvaret för insamlingen och omhändertagandet av hushållens avfall men även ansvaret för övriga verksamheters avfall. I uppdraget läggs särskild vikt vid ansvaret för hushållsavfall, förpackningar och returpapper. Översynen har sin utgångspunkt i att avfallshanteringen ska ske på ett resurseffektivt och miljömässigt sätt.

Sammanfattning

AB Familjebostäder har erhållit rubricerat betänkande på remiss.

Sammanfattningsvis innebär utredningens förslag dels en tydligare ansvarsfördelning mellan hushållens och övriga verksamheters avfall. Dels föreslås att kommunernas åtagande för hushållens avfallshantering kan komma att utvidgas genom att kommunerna kan ta över ansvaret för hushållens insamling av förpackningar och returpapper. Familjebostäder anser att det finns många fördelar med en tydligare uppdelning mellan hushållens avfall och verksamheternas då det innebär ett klargörande om vem som ansvarar för vad.

Därutöver kan ett utvidgat kommunalt åtagande som även omfattar ansvar för insamling av hushållens returpapper och förpackningar möjligen innebära ett tydligare system för medborgarna, då ansvaret för all hantering av hushållsavfall, förpackningar och returpapper samlas hos en part. Det finns dock flera frågor som gör att Familjebostäder ställer sig mycket tveksam till om denna förändring leder till en resurseffektiv avfallshantering.

Familjebostäder översänder härmed svar på de för Familjebostäder relevanta delarna av betänkandet.

AB FAMILJEBOSTÄDER

Hammarby Fabriksväg 67, Box 92100, 120 07 Stockholm
Tel 08-737 20 00, Fax 08-737 22 23
E-post kerstin.lindeborg@familjebostader.com
Org nr 556035-0067, www.familjebostader.com

Synpunkter

Förslag: I 2 kap. 5 § miljöbalken införs ett tillägg där det framgår att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utnyttja möjligheterna att förebygga avfall (4.2). En avfallshierarki införs som innebär att avfall i första hand ska förebyggas. För avfall som ändå uppkommer gäller att avfallet ska förberedas för återanvändning, materialåtervinnas, återvinnas på annat sätt eller bortskaffas, i nu nämnd prioriteringsordning.

Familjebostädens svar:

- Det är positivt att konstruktionen ovan med en avfallshierarki tydliggör målsättningarna för avfallshanteringen med avseende på avfallsförebyggande åtgärder och återanvändning.

Förslag: En ordning med på förhand godkända insamlingssystem (FGI) införs (5.2). FGI innebär att producenter av förpackningar och tidningar ska svara för att deras produkter ingår i ett eller flera insamlingssystem för återanvändning och återvinning.

Familjebostädens svar:

- På förhand godkända insamlingssystem (FGI) kan bidra till att producentansvaret fungera bättre än idag då det blir en tydligare tillsyn och uppföljning av producentansvaret.

Förslag: Det fysiska ansvaret för insamling av förpacknings- och tidningsavfall från hushållen övergår från producenterna till kommunerna (5.3)

Familjebostädens svar: Om kommunalt monopol införs avseende insamling av tidnings- och förpackningsavfall kommer fastighetsägarens helhetsansvar för avfallsrum och miljöstugor upphöra. Utredningens förslag skulle, förutom att det skulle ha direkt konkurrenshämmande effekt för företag inom grovavfallsområdet, även innebära flertalet nackdelar för fastighetsägare.

- Det skulle bli svårare för fastighetsägare att påverka hur hanteringen av utsorterat avfall utförs. Risken finns att tjänster som t.ex. städning och skyltning som nu ingår i avtal om hämtning frångås. Fastighetsägarna vill gärna ha ett nära samarbete med den entreprenör som har avtal att hämta avfallet. Kommunikationen mellan fastighetsägare och entreprenör kan komma att fungera sämre om kommunen och inte entreprenören ska kontaktas för att åtgärda problem. Detta kan i slutändan drabba hyresgäster och försämrar arbetsmiljön.
- En konsekvens av förslaget är att det kan bli olika entreprenörer som behöver tillgång till fastighetsägarens utrymnen för att hämta utsorterat avfall. Samordningsvinster kan gå förlorade i form av en större miljöbelastning med ökade transporter, och sämre ordning då respektive entreprenör inte har övergripande ansvar för avfallsrum och miljöstugor. Det kan även öka den tunga trafiken i närheten av bostäder. En lösning på

detta kan vara att kommunen uppdras att upphandla hantering av förpacknings- och tidningsavfall genom områdesvisa entreprenörer.

- I samband med insamling av utsorterat avfall uppstår kostnader för bl. a. daglig skötsel och tillhandahållande av avfallsutrymme. Detta bör fastighetsägare få kompensation för då det annars finns risk för ökade kostnader för hyresgäster/verksamheter. I förslaget redovisas inte hur fastighetsägaren ska få kompensation.
- En konsekvens av förslaget är att det kan komma att behövas göras gemensamma lösningar för fastighetsägare, där det inte finns möjligheter att anordna avfallsutrymmen inom fastigheten.
- Sammantaget gör det ovanstående att Familjebostäder avstyrker förslaget.

Alternativförslag: producenter ansvarar för insamling av förpacknings- och tidningsavfall, kompletteras med FGI (5.4)

Familjebostädernas svar:

- Förslaget innebär en större kontroll av entreprenörer som hämtar, och kan vara en fördel för uppföljning och statistik.

Förslag: Avfallsförordningen kompletteras med en paragraf med krav på att kommunen ska tillhandahålla medborgarna ett insamlingssystem för matavfall i den utsträckning det inte kan anses orimligt utifrån ett samhällsekonomiskt eller insamlingstekniskt perspektiv (5.5)

Familjebostädernas svar:

- Familjebostäder ser positivt på förslaget att kommunen ska tillhandha ett tillgängligt insamlingssystem för matavfall. Det bör dock poängteras att de system för matavfallsinsamling som idag är tillgängliga otvetydigt har olika miljönytta. Därför bör kommunerna uppdras att välja det insamlingssystem med störst miljövinster vid införande av matavfallsinsamling.

Förslag: Det införs en ny paragraf i 74 a § avfallsförordningen som anger att kommunen får meddela föreskrifter om att fastighetsinnehavare ska avsätta och utrusta utrymmen för avfallshantering (5.7)

Familjebostädernas svar:

- Det finns en risk att hänsyn inte tas till möjligheter och begränsningar utan att kommunen bestämmer att fler och större avfallsutrymmen ska ordnas. Familjebostäder har idag en väl utbyggd och ett väl fungerande system för insamling av avfall utifrån respektive fastighets möjlighet.
- Arbetsmiljöföreskrifter kan begränsa hur avfallshandlingen får omhändertas och hur avfallsutrymmen kan utformas, avseende t ex

tillgänglighet. Därför bör kommunen uppdras att samverka med fastighetsägare där t ex utrymmesbrist finns i egna fastigheten, och medverka till gemensamhetsanläggning.

- I förslaget anges inte hur investeringskostnader för ombyggnationer av avfallsutrymmen såsom soprum och miljöstugor ska finansieras för fastighetsägarna och täckas av producentansvaret.

Förslag: Definitionen av hushållsavfall i 15 kap. 2 § miljöbalken begränsas till att enbart omfatta avfall från bostäder. Förslaget innebär att en verksamhetsutövare får ansvar för hanteringen av allt sitt avfall (6.2)

Familjebostäders svar:

- Det krävs en tydlig definition av vad som är hushåll och vad som är verksamhet.
- I många fall delar verksamheter och hushåll på samma avfallsrum. I praktiken kan det vara svårt med hämtning och städning och liknande om verksamheter och hushållen har olika avtal.
- Det är positivt att det blir en tydligare ansvarsfördelning mellan kommuner och verksamhetsutövare, samt vem som ansvarar för avfallet. I fastighetsägarens avtal med verksamheter står det ofta att verksamheten ska ansvara för hämtning av sitt avfall. I praktiken fungerar detta i vissa fall bristfälligt, då det kräver kontroll av hur verksamheter hanterar sitt avfall. Sådana kontroller görs sällan.
- Förslaget innebär att fastighetsägare utifrån lagstiftningen kan tvinga hyresgäster med verksamhet att anordna hantering av sitt avfall och därmed ses förslaget som positivt.

Förslag: Den som bedriver ett godkänt insamlingssystem får ansvar för att samla in statistik på insamlade mängder förpackningsavfall och returpapper från verksamheter samt att ge den som transporterar förpackningsavfall och returpapper från verksamheter möjlighet att lämna avfallet till en avlämningsplats (6.3)

Familjebostäders svar:

- Det är positivt om en standardiserad metod för statistikinsamling och uppföljning definieras. Det skulle bidra till ett förbättrat statistiskt underlag om avfallsströmmar och resultat.

Magdalena Bosson
Verkställande direktör